

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113237554
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8113237554.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, Bratislava, p r o t i žalovanej: G. O., K.. XX.X.XXXX, O. W., R. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: OZ právna pomoc spotrebiteľom so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42247268, zastúpený: JUDr. Ladislav Mikluš, advokát so sídlom v Košiciach, Budapeštianska 8, o zaplatenie 717,56 Eur a prísl. takto

r o z h o d o l :

Z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 340 Eur a v časti úroku z omeškania 8,5% zo sumy 120 Eur od 25.10.2013 do 13.11.2013, zo sumy 170 Eur od 14.11.2013 do 29.12.2013, zo sumy 220 Eur od 30.12.2013 do 2.2.2014, zo sumy 260 Eur od 3.2.2014 do 30.3.2014, zo sumy 300 Eur od 31.3.2014 do 4.5.2014 a zo sumy 340 Eur od 5.5.2014 do zaplatenia.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci a vedľajší účastník n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 30.12.2013 sa domáhal zaplatenia sumy vo výške 717,56 Eur s 8,5% ročným úrokom z omeškania od 22.5.2013 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 27.10.2008, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 962,62 Eur, ktorý mala uhradiť v 36 mesačných splátkach po 58,16 Eur.

Žalobca dňa 28.6.2010 poskytol žalovanej revolving vo výške 1395,84 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť v 24 mesačných splátkach po 58,16 Eur. Celkovo žalovaná zaplatila 2.739,04 Eur do podania žaloby a keďže bola v omeškanií so splátkami, dňa 22.5.2013 žalobca úver zosplatnil, pričom neuhradené splátky sú vo výške 717,56 Eur. Pred začatím konania vo veci samej žalobca v časti o zaplatenie sumy 340 Eur zobral žalobu späť, ktorú žalovaná uhradila po podaní žaloby a zobral čiastočne späť žalobu aj o zaplatenie úrokov z omeškania, takže v tejto časti súd konanie zastavil s poukazom na § 96 ods. 1, 3 O.s.p.

Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila napriek tomu, že žaloba jej bola doručená ešte dňa 20.3.2014 a na pojednávanie sa napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu bez ospravedlnenia nezúčastnila. Súd s použitím § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) konal v jej neprítomnosti ako aj neprítomnosti ostatných účastníkov, ktorí takisto napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu svoju neúčast' neospravedlnili (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Do konania vstúpil na strane žalovanej aj vedľajší účastník, ktorý vo svojom vyjadrení poukázal na neúmerne vysoké úroky vo výške 72,50% a pri revolvingu až 119% ročne. Porovnal priemernú úrokovú sadzbu bánk v danom čase (15% p.a.) a uviedol, že úroky podľa zmluvy ju prevyšujú o viac ako 483% pri úvere a pri revolvingu až o 793% a preto sú neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že v danom prípade je neplatná celá zmluva pre civilnoprávnu úžeru a preto žalobca má nárok na vrátenie len požičanej sumy. Keďže žalovaná mu uhradila viac, žaloba je nedôvodná.

Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu a vedľajšieho účastníka, zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300014065, oznámením veriteľa p chválení úveru zo dňa 27.10.2008, kartou klienta, listom o zosplatnení zo dňa 29.4.2013 s návratkou, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Dňa 27.10.2008 účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300014065. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísala najprv žalovaná ako dlžníčka dňa 23.10.2008 s vyplnením údajov v bode 5. Uvádza sa v ňom, že dlžník požaduje úver vo výške 23.000,- Sk, ktorý sa ma splatiť v 36 mesačných splátkach po 1.752,- Sk. Zmluvná odmena predstavuje 34.072,- Sk, ročná úroková sadzba je 79,53%, RPMN 79,53% a priemerné RPMN 61,36%. Poskytnutá čiastka revolvingu predstavuje 17.660,- Sk, zmluvná odmena 24.388,- Sk a RPMN 66,48% a ročná úroková sadzba 72,25%.

Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5 s výnimkou RPMN, ktorá pri úvere je vo výške 75,33%.

Z uvedenej zmluvy je zrejmé, že veriteľ túto zmluvu podpísal až 27.10.2008 a v ten istý deň listom oznámil žalovanej schválenie úveru s tými údajmi, ktoré sú uvedené v bode 6 úverovej zmluvy.

Z karty klienta vyplýva, že žalobca vyplatil žalovanej vrátane revolvingu 1.548,83 Eur a žalovaná mu uhradila 2.772,04 Eur.

Žalovaná prestala úver splácať 14.2.2013, preto žalobca listom zo dňa 29.4.2013 jej oznámil zosplatnenie úveru uplynutím 15 dní od doručenia tohto oznámenia. Uvedený list žalovaná prevzala 6.5.2013.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.8.2008 do 30.11.2009).

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnický osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g/ je konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, pod i/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov.

Podľa § 4 ods. 3 pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. i/, kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. g/ citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

V zmluve však chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod písm. i/ citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia je totiž dôležitá pre spotrebiteľa o tom, či príslušný úver je pre neho výhodný alebo nie (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/12 zo dňa 6.8.2013).

V zmluve však chýba aj dohoda o RPMN, v tejto súvislosti možno poukázať na § 40 ods. 1, § 44 ods. 1 a § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak nebol právny úkon urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 44 ods. 1 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

V danom prípade z dokazovania vyplýva, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovanej (79,53%) a iná v akceptácii žalobcu (75,33%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalobcu v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalovaná musela písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dôsledkom čoho je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

Uvedené chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobujú následok vyplývajúci z § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. spočívajúci v tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaná má žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 1548,83 Eur, a keďže mu uhradila viac (2.772,04 Eur do podania žaloby), súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Už len pre úplnosť súd dodáva, že považoval za neplatnú úverovú zmluvu v časti dohody o úrokoch s poukazom na § 41 a § 39 OZ v náväznosti na § 3 ods. 1 OZ. Dohodnutý úrok totiž predstavoval pri úvere 79,53% a pri revolvingu 72,25%%, pričom z internetovej stránky NBS súd zistil, že pri spotrebiteľských úveroch v októbri 2008 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadzba 15% p.a. Nepochybne ide o úžernický úrok, ktorý je potrebné považovať za neplatný. Súd už vo viacerých rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve práve s ohľadom na korektív zakotvený v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Najvyšší súd SR v rozsudku 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012 uviedol: „neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernické úroky. V spomínanom prípade išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5 násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove 3Co 151/2013 zo dňa 25.9.2013, ktorý konštatoval, že vzhľadom na vyššiu mieru rizika pri poskytovaní úveru nebankovými subjektmi sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100% proti priemeru bánk. K podobnému záveru dospel Krajský súd v Prešove aj v rozsudku 16Co 71/2011 zo dňa 8.12.2011, ktorý zdôraznil, že je neakceptovateľné porovnávať ceny úverov so subjektmi, ktoré ich dojednávajú v spoločensky nežiaducim rozsahu. Preto aj v danom prípade súd dospel k záveru o neplatnosti dohody o úrokoch s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v náväznosti na § 3 ods. 1.

Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca a vedľajší účastník, žalobca však vo veci úspešný nebol, preto nárok na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. mu neprináleží. Trovy konania, ktoré si uplatnil úspešný vedľajší účastník však súd nepovažoval za účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia vzhľadom na to, že argumentácia vedľajšieho účastníka, ktorý žiadal žalobu zamietnuť pre civilnoprávnu úžeru bola nesprávna. Uvedený inštitút bol zavedený do nášho právneho poriadku až novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 106/2014 Z.z., ktorá je účinná od 1.6.2014. Vzhľadom na intertemporálne ustanovenie v § 879 r však nie je možné tento inštitút použiť na nároky uplatnené z právneho vzťahu, ktorý vznikol pred účinnosťou spomínanej novely, čo je aj tento prípad. Navyše pre jeho aplikáciu by museli byť naplnené aj konkrétne subjektívne podmienky v zmysle citovaného ustanovenia, ktoré však neboli preukázané a objektívne ani nemohli byť vzhľadom na to, že súd nemal možnosť žalovanú vypočítať. Navyše súd musí skonštatovať, že vyjadrenia vedľajšieho účastníka, ktorý vystupuje aj v mnohých iných sporoch toho istého žalobcu sú v podstate totožné a sú v ňom menené len číselné údaje týkajúce sa konkrétnej zmluvy. Aj z toho dôvodu súd nepovažoval za spravodlivé priznať vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.